

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Nr. 58.

Sibiu, 21/2 Augustu 1879.

Anul II.

Revista politica.

Sibiu, 1 Augustu st. n. 1879.

In revistă nostra precedenta amu fostu inregistratu si noi scirea, că in 28 l. c. Maiestatea Sa imperatulu va veni insotitu de archiducele Albrecht la manevre militare din Transilvania. Astadi acea scire se desminte cu adaosulu, că proiectat'a calatoria a fostu amanata pâna pe anulu viitoriu, candu apoi M. S. imperatulu va veni insotitu si de M. S. imperatés'a, carea inca n'au visitatu acésta frumosa dar' nefericit'a provincie a monarchiei. Nu ar fi inse tocmai impossibilu, că actualii poternici din B.-Pest'a se se fi intrepusu cu tóta influint'a loru pentru amanarea acelei calatorii, cu scopu, că monarchulu se nu fia pusu in positiune de a se informa directu si prin autopsie, despre adeverat'a situatiune a Transilvaniei si despre nemultumirea ce domnesce la popórale ei cu actual'a administratiune, si cu deosebire de candu cu tendintiele fatale pe care le urmaresce gubernulu ungurescu prin legea de magiarisare a scóelorou confessionale poporale.

Se pote inse si aceea, că monarchulu se se fi desgustatu de a mai veni in Ungaria si mai putinu inca in Transilvania, in urm'a scandaleloru de coruptiune ce s'au intemplatu in tempulu din urma in B.-Pest'a. Este deci in interesulu bine intielesu alu elementului astadi domitoru, că monarchulu se nu visitedi Transilvania, pentru că romaniloru si sasiloru se nu li se ofere ocasiune de a se plange in contra nedreptatirilor supt care gemu, se reclame curmarea reteleloru ce ii apasa si se implore dreptatea de multu dorita si asteptata dela acela, in care ei si-au pusu ultimele loru sperantie ce le au mai remas. Transilvania si Bucovina, aceste doue provincii, care sunt locuite in majoritate preponderanta a intregei loru poporatiuni de catra elementulu romanescu, sunt astadi cele mai asuprite, mai isolate si mai neglese. Ele au ajunsu a fi unu "mitu" că si acela alu cenusiotcei din poveste.

Ori cete silintie si-au datu d. K. Tisza că se escape si se sustienă pe greu compromissulu seu secretaru de statu, totusi in fine au trebuitu se'lu sacrifice, cedandu nu atatu opiniunei publice, care din di in di cerea in modu totu mai categoricu delaturarea lui, ci interventiunei directe a monarchului, care precum se dice si-au tramsu omu anume la B.-Pest'a pentru că se se informedie

despre starea lucrurilor. Cercurile competente din Vien'a se vede că n'au adoptatu singular'a teorie inventata ad hoc de catra d. K. Tisza si partisaniii sei, că adeca: viati'a si faptele anterioare ale unui inaltu functionaru de statu, comisse inainte de a intrá in serviciulu statului, n'au potere retroactiva, si asia faimosulu secretaru de statu comitele Victor Zichy Ferraris a trebuitu se demissionedie si se resignedie cu mare dorere de ânima din lucrativ'a sa functiune, ce i oferea ocasiune a primi "bacsisiuri" cu sutele de mii de fiorini in detrimentulu tesaurului publicu, dar' in profitulu propriu sale pungi ce suferea de o seceta permanenta. Asupra faptelor si purtarii fostului secretaru de statu va avea se judece unu tribunalu de onore compusu ad hoc din deputati ai dietei unguresci. Pentru ce nu se lasa ore cursu liberu justitiei, care ar fi singurulu si uniculu midilocu legalu, că daca comitele Zichy-Ferraris este nevinovatu se i se dea satisfactiunea cuvenita, éra daca este culpabilu se isi primesca pedeps'a meritata, satisfacenduse astfelii moralei publice atatu de greu compromisse inaintea Europei intregi?

La intrebarea acésta au respunsu dejá procletu de J. Asboth candu in ultimele sale declaratiuni a disu: că ar mai avea multe de disu pe care inca nu le au auditu nimeni si pe care nici nuleva audi. Se vede deci, că cei pe cari ii dore si ii privesce cele descooperite dejá pana acum, nu sunt dispusi de a ilu fortiá pe d. Asboth se nu isi tinea promissiunea facuta. Va veni inse pote unu tempu in care, daca nu va vorbi d. Asboth va vorbi altulu sau altii in loculu seu, mai putinu discreti si mai necruitori decatul densulu.

Armat'a englesa in fine, dupa mai multe intencari respinse cu succesu din partea Zulusiloru, au reusit u a ii bate si a le luá capital'a loru Ulundi. Prin acestu actu resbelulu englesescu din Afric'a de sudu se considera a fi că si terminatu. Pacea pe care o va incheia comandantru victoriosu alu trupelor englesesci, fara indoiala că nu va fi prea favorabila celor invinsi. Ea va fi dictata cu tóta asprimea cunoscuta a englesiloru in astfelii de ocasiuni.

Regimulu Angliei avea cause forte legitime si era tempulu supremu că se suprime acea rebelliune a Zulusiloru intr'unu modu sau in altulu, pentru

că se si recastige deplin'a sa libertate de actiune diplomatica si militara pe care o reclama din nou afacerile din Orientu si cu deosebire deplorabil'a si critic'a situatiune ce domnesce in Constantinopolu, ce se aprobia din ce in ce mai multu de o catastrofa, dela acarei consecintie va depinde pacea intregului continentu european.

Este adeca mai presusu de ori ce dubietate, că dominatiunea Sultanului se afla in agonie si că diplomati'a s'au convinsu pe deplinu, că esistenti'a Turciei nu mai este in dispensabila pentru echilibrul european. Cestiunea cea mai ardienda va fi deci aceea de a se sci, cine va fi eredele universalu alu espirandului "barbatu bolnavu." Acésta cestiune o va deslegá acela, care va esi invingetoru din lupt'a ce se va incinge. Cu cine va merge Austria? Acésta pote că nu o scie astadi inca nisi insusi comitele Andrassy.

Insolenti'a si perfidi'a, "Aliantie israelite" si a organelor sale fatia cu Romani'a au ajunsu asia departe, in catu pentru că se indispuna si se irrite si mai multu lumea in contra natiunei romane si a statului romanu, au inventat infam'a minciuna, că in Romani'a s'ar fi inscenat in urm'a unui semnalu datu din partea gubernulu actualu, persecutiuni infrosciate si barbare in contra israelitelor. Acésta minciuna miserabila primesce cea mai formală si autentica desmintire, prin insusigur'a actualei ministrului de interne alu Romaniei d. M. Cogalniceanu, care primindu in audientia corporu oficiariloru din gard'a civila a capitalei, a pronuntiatu intre altele urmatorele cuvinte: "Nu trebuie se uitati, că sunt reu-voitori, cari respondescu felu de felu de neadeveruri, spre a atitia spiritele si a produce neorendueli. In situatiunea actuala o turburare catu de mica, cea mai neinsemnata, ar produce nenorociri pentru tiéra; pe candu daca vomu stă in linisce si vomu cautá se resolvamu cestiunea in perfecta legalitate, nimeni nu va fi in dreptu si nu va potea se ne impuna o solutiune contraria vointei nationale." Asia vorbesce ministrulu romanu, in tempu ce organele jidovesci inventedia minciuni perfide despre persecutiuni, care nu esista decat numai in fantasi'a loru vagabonda, inbetata si corupta.

si caii, cari se afla cu asemenei ocasiuni de fatia, tremurandu, se lipescu de omu.

Situatiunea e un'a din cele mai fiorose si periculose pe care ar poté s'o infacieze fantasi'a inspaimantata descriindu infernul. In asemenea momente singur'a consolare o afli in conscientia linisita si in creditintia catra D-dieu. "Nu-ti e frica, nu te temi bade?" intreba odata pe unu venatoriu betranu, care stetea rezematu de unu bradu si, adencitu in cugete, privia cu resignatiune la valurile furibile ale riului turbatu. "Nu, domnule", respunse acelu fiu otelitu alu naturei, "am nadejde in D-dieu dragutiu." "Bine dici, bade, potere omenescă nu ne mai pote scapá d'aici, dar' D-dieu e mare si poternicu." Oh! pentru catu n'asuu fi datu eu, daca in acele momente de supremu pericolu ar fi fostu de fatia vre-unu atheistu, se'lu fi vediu aruncatul in genunchi fara voi'a sa, umilitu, cu fat'a palida, cu perul radicatu maciu pe crescutu, cu buzele tremurante, nepotendu esprimá unu singuru cuventu, teraindu-se că unu verme miserabilu pe pamantu, frangendu-si manele in desperare, fara sperantia. L'asuu fi intrebatu: pecatosule! mai dubitez, că esista unu Dumnedieu?

Dar' apoi se vedi pe romani din Carpati la capre negre! Daca e mandru Tirolestu si Helvetianulu pe venatoriulu tierii sale, apoi dieu, că romanulu inca are causa se se falésca cu alu seu. Piscuri inalte, pururea acoperite cu zapada, unde si dintre paseri numai regele loru, vulturulu, se'ncumeta a se inaltá, capra cea negra, daca strimtorata de capau se urca si luneca, cade in adencime sdrobindui-se trupulu in mii de bucati, unde apoi numai vulturii se potu cobori dupa ea.

Int'ro inaltime ametitore, intre ceriu si pamantu, unde adese te afli d'asupra noriloru, nu'ti vine se credi, că esti pe acésta lume. In adeveru, că nici nu sémena cu lumea acésta. Piscuri, stanci, colturi si sghiaburi, cari se inalta spre ceriuri, deosebite formatiuni, că nisice jocuri fantastice ale naturei, te facu se admiru man'a Creatorelui.

Orice inserate, se piatesc pe serie séu linia, cu intere mernute garmondu, la prim'a publicare cete 7 cr., la adou'a si a treia cete 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurului publicu. Prenumeratinnile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatu postei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu in Sibiu.

Observatoriul este de doue ori in septembra, miercurea si sambata. Pretiulu pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; trimisul cu posta in lantrul monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci; — numeri singuratici se datu cete cu 10 cr.

Revista politica.

Sibiu, 1 Augustu st. n. 1879.

Sore, nori, cétia, si negura, caldu si frigu se perondesa un'a dupa alt'. Acolo nu este vegetatiune si celu de pe urma ornamentu din flor'a Carpatilor "ros'a alpiloru" a disparutu. Regiunea bradiloru se vede in departare, că o mare verde. Afara de vultur si capra cea negra alte animale acolo nu vietuesc. Niciunu nu e din acésta lume acolo, "numai Tu, dorulu si amorulu Teu in sinu."

Acolo nu se aude versulu melodiosu alu tulnicului si fluerulu pastoriloru, nici murmurulu riului argintiu, care curge pe vale in josu. — In mijlocu unei taceri serbatoresci esti singuru intre nori, aprópe de D-dieu.

Sufletul iti ratacesce in "universu", privirea ti se cufunda si se perde in "infinitu" . . . in acestu chaosu illuminat de aurulu si de purpur'a resaritului.

Unu prospectu si o panorama magica!

De privesci in josu: abisul infernu te amenintia ingrozitoru . . . prepashii, cari casca spre tine, pандеску se te inghitia.

De privesci in susu: o radia din ceriulu seninu aprinsu de aurora, iti zimbesce linu si dulce.

O frumsetie nedescriptibila, incantatore, rapitor, majestatica si infioratore . . . te coprinde unu farmecu si unu tainicu doru. Doresci "ceva" si nu sci ce.

"E unu doru din alta lume!"

"E unu visu ne-explicatu!"

"Dile dulci si fericite:

suvenire din trecutu!"

"E sperantia in viitoru"!!!

"E credintia si amoru!"

Unu pasiu gresit . . . si te affli in ceea-lalta lume.

P'aici ambala venatoriulu romanu, pare-că ambala pe parchet, fara grija, fluerandu si cantandu, . . . p'acolo, pe unde putini muritori au calcatu!

Din Bucovin'a.

— (Suceav'a in 23 Iuliu st. n.) Marti in 1 Iuliu st. n. se alesese deputatu la senatulu imperialu din Vien'a pentru tienutulu Sucevei, Radautiloru si alu Campalungului d. capitanu Keschmann cu 154 voturi contra candidatului Romaniloru d. M. Piteiu, care capata 140 de voturi. In contra candidatului nationalu votara atuncea in tienutulu Sucevei dintre preoti urmatorii cinstiti domni: Popoviciu din Hatna, Kobylanski din Homoru, Turtureanu, Comorosianu din Mitocu, Abageru, Tomascicu, Vasileviciu si Iliutiu din Valea-Seca; era protopopulu Grigoroviciu din Ipotesci si parochulu Jeremieviciu din Berchisesci se abstinera de votu; Jeremieviciu, precum se vorbea, din motivu, ca, fiindu scaunulu mitropolitanu din Cernauti vacantu, nu ar voi se se strice nici cu gubernulu nici cu partid'a nationala, care inca ar avea o resi care influintia asupra denumirei fitorilui mitropolit. Domnulu Keschmann capata in 1 Iuliu in Radauti 4 voturi, in Campalungu nici unulu, era restulu in Suceav'a. Prin urmare remasera doue tienuturi nerepresentate. Contra mandatului d-lui Keschmann erau se se redice sute de proteste, dar' domnia sa demissiona inainte de ce venira protestele. Asia se escrise alegere noua pentru dio'a de 21 Iuliu st. n. Candidatulu Romaniloru remase totu d. Piteiu, er' gubernulu candida pre ministrulu Horst, omu necunoscutu la noi in tiéra ursiloru, cum o numescu Nemtii. Capitanii din preuna cu mamelucii loru avura mare si multa ostenela pana ilu deprinsera pe tieranulu nostru se pronuntie strainulu cuventu „Horst“.

In fine capitani cu mamelucii loru isbutira si Horst intr'uni in dio'a de alegere 193, er' Piteiu 171 de voturi. In Radauti votara pentru Piteiu 108, pentru Horst 25, in Campalungu pentru Piteiu 37, pentru Horst 45, in Suceav'a pentru Piteiu 26, pentru Horst 123. Intre aceste 26 de alegetori din tienutulu Sucevei, carii votara pentru candidatulu nationalu, sunt 25 tierani si fruntasulu preotimii nostre, prea venerabilulu protopopu din Costin'a d. Ioanu Mandaceschi. Ceilalti preoti din tienutulu Sucevei, pre carii i-am numit mai susu, votara erasi in contra candidatului nationalu. Doui dintre ei, protopopulu Grigoroviciu, pe care l'a visitatu d. Keschmann vre'o doue dile inaintea alegerii, si parochulu Abageru, nu venira la votare, era parochulu Jeremieviciu din Berchisesci aspirandu, precum se vorbesce, la scaunulu metropolitanu, vota pentru ministrulu Horst. In Suceav'a au votatul pentru Piteiu omenii cei mai luminati, mai independenti, mai firmi de caracteru si mai curati, er' cei obscuri si slabii de virtute cu toti vornicii, afara de unulu, si cu aceia, carii au cate vre'o coda, au votatul pentru candidatulu gubernamentalu, in societate cu toti jidani si nemtii, multi din ei contra convingerii loru, numai de frica, precum o marturisescu insisi. Caracteristicu pentru multimea comandata de d. Keschmann este, ca in fruntea ei a statu si acum ca si antai'a data parochulu Popoviciu din Hatna.

In anulu 1871 eram cu famili'a intréga in Cartisior'a, in curtea contelui Teleky.

A fi in Cartisior'a si a nu vená la capre negre pe „Negoi“, insémna a fi in Rom'a si a nu vedé pe pap'a.

„Bine, ca te-a adus D-dieu in pace in satulu nostru, Domnule!“ dise primariulu satului. „Acuma se te ducu eu la capre negre. Am auditu ca esti mesteru de pusca.“ — „Mi-ai face o bucuria de totu mare. Eu amu incunguratu tiéra intréga si o mare parte a Ungariei, am puscatu totu feliulu de venatu, ce se afla in aceste tieri, dar' de capra negra n'am avutu norocu, de si am amblatu dupa ele pe Buceci si pe Retezatu,“

„Lasa pe mine!“

Am plecatu la munte, am dormitu int'o stana pe cetina de bradi. Cu ditori de di amu inceputu a urca pe stanca in susu, judele inainte, eu dupa elu si alti doui venatori cu canii dupa noi.

Inca nu se luminase bine, atunci se crepá de dioa. De-oata vedemu patru ursi inaintea nostra, int'o departare de vreo 200 pasi.

Erá ursulu, ursóica si doui pui mari. Mancau afine. — Ursulu catu ne-a zaritu, a luat'o la fuga, ca unu calau, prin bradetul in josu, ursóica dupa elu, dar' puii s'au pitulatu lang'o stanca. Indata-ce a observatu ursóica, s'a intorsu, s'a uitatu uritu catra noi, si ca o mama buna, i-a alungatu pe dinapoi, la vale in josu.

„Dupa ei, baiati? incungurati si i menati in susu,“ disei eu.

„Dup'olalta, nu-i timpu de perduto! ce ve socotiti? na! jude, plecati!“

„Ce e asta! nu ve miscati? Dóra nu ve-e frica?“

Eu voiu stá singuru langa stanc'a, unde s'au fostu ascunsu puii, „Dvóstra i goniti in susu“.

„Lasa-i pecatelor, bale spurcate“, dise judele.

„Dac' ar fi unulu, ori doi, dar' patru . . .“

„Dvóstra nu sunteti venatori de ursi?“ intrebai eu.

„Nu, Domnule! la ursi nu amblamu. Dar' la capre negre nu ne'ntrece nimenea.“

Amu continuatu drumulu necajitul. Mintea imi stetea la ursi, nici n'am observat locurile cele pericu-

Cine este acestu preotu, acésta o scie totu Bucovineanulu, deci voescu se tacu aicea.

Acei 171 de alegetori, cari votara pentru Piteiu, salvara onórea intregei Bucovine, 1. pentru ca ei dovedira in fati'a Europei, ca nu toti locuitorii Bucovinei sunt mamelu si ursi comandati de capitanii districtuali, ci ca sunt in Bucovin'a si omeni intelepti, omeni cu minte, pricepere si cugetare proprie; 2. pentru ca ei protesteda prin votulu loru contra testimoniu de paupertate, pre care-lu dau Bucovinei cei ce votara pentru unu strainu necunoscutu din tieri deparitate, ca si candu in Bucovin'a intréga nu s'ar afla nici unu omu bunu de deputatu.

In urma — i intrebamu pe preotii nostri: „Daca sfintile vostre sunteti in stare se votati contra confessionalilor si contra connationalilor vestri, care lucru este atuncea sacru inaintea ochilor vestri?“ Noi credem, ca nici unulu, si credem totuodata, ca cine este capabil pentru fapt'a acésta, acela este capabil si pentru ori ce altele. Si care sunt urmarile purtarii preotilor acestor'a? Tieranulu nostru nu are simtiu de nationalitate, ca si o parte mare din pastorii sei suflatesci. Dara in dio'a de astazi incepe tieranulu a perde si credint'a; confessiunea sa gr.or. nu mai are in ochii sei acelu pretiu, ce-lu avea odiñiora, elu devine indiferentu. Vin'a acestei decadente, a acestei coruptiuni si demoralisatiuni cade asupra preotimei, care prin purtarea sa da exemplu reu si sapa ea insasi grópa, in care a cadiutu acu pana in gútua confessiunea gr.or. si cu densa si moralitatea saténului. Noi credem, ca chiemarea preotului nu este fundarea si administrarea de banci, care se inprumute tieraniloru bani cu 24%, nici purtarea notariatului satescu, pentru ca aceste ocupatiuni ilu aducu pe preotu adesea in conflictu cu judecatorile si ilu facu se caute favorulu si protectiunea capitaniloru si se sacrifice independenti'a sa si tote interesele confessionalilor si ale connationalilor sei, abstragendu dela aceea, ca nu este frumosu pentru unu preotu, ca se amble vecinicu pribégu, ca unu camatariu sau ca unu scriitoriu dela satu prin coridorele judecatorilor. Este timpu, ca si consistoriulu nostru se bage sama de lucrurile aceste si se cugete odata si elu la inplinirea datorintelor sale, ca se nu se dica, ca „si adi se inpute pescele totu dela capu“ si ca „cum e turculu asia e si pistolulu.“

Romania.**Program'a nouului cabinetu.****Domniloru deputati!**

In urm'a retragerii gubernului trecutu, nouul ministeriu, care se presenta astazi inaintea d-vostra, de si compusu din nuantie diverse, este unitu in ceea ce privesce principiele generale si mai cu sama in actiunea ceruta de situatiunea actuala si de marimea dificultatilor presente. Timpii sunt grei, d-lor deputati din cei mai grei

prin care a trecutu tiéra nostra vreodata. Amu lasatu ori-ce spiritu de partida, ori-ce passiune, ori-ce reminiscintie, si ne-amu datu man'a cu totii, dupa cum amu facutu si alta data, in alti timpi mai grei, dupa cum adesea faceau si parintii nostri; ca-ci numai asia vomu poté apară interesele cele mai scumpe si mai legitime ale patriei nostre. Nu in contra curentului rationalu si justu alu ideilor tieriei in privinti'a solutiunii la ordinea dilei, nici in contra ingrijirilor legitime ce ea a provocat, venim noi a ne constitui ca nou gubernu. Aceleasi idei ca si aceleasi ingrijiri le impartasim si noi, de o potriva cu d.v., cu natiunea intréga.“

„Tiér'a, prin fostele Adunari si prin mai una nimitatea sectiunelor actualeloru Adunari, a declaratu, solemnu si positivu, ca voesce a se conforma tractatului din Berlin si a revidui art. 7 din Constitutiune, si gubernulu d.v. crede ca acésta este calea cea mai nemerita spre a inlaturá difficultatile presente si a face, fara inconvenientu, se intre in dreptulu nostru publicu principiulu, ca diferinti'a de religiune nu constituie o pedica pentru dobandirea si executarea drepturilor civile si politice.“

„Astfelu, gubernulu d-vostra, intaritul prin acésta vointia expressa a natiunii, va fi pusu in pozitie spre a assicurá poterile semnatare tractatului din Berlin, ca natiunea romana nu intlegea a se opune, nici a contradice sau a inlaturá principiulu coprinsu in acelui tractat, relativu la reviduirea art. 7 din Constitutiune.“

„Singur'a ingrijire legitima a tieriei intregi este de ordine interioara, ce se referesce numai la interesele nostre nationale si economice, care ceru a fi aparate candu se va efectua acea reviduire.“

„De aceea, d-lor deputati, gubernulu d-vostra crede a corespunde atat la cerintele diplomatiei europene, catu si la preocuparile legitime ale tieriei, candu pe langa recunoscerea principiului egalitatii religiose si libertatii cultelor, elu va admite si va sustiné, pentru reviduirea art. 7 in partea relativa la interesele nostre interioare, o solutiune basata pe principiulu naturalisarii individuale, care exclude ori-ce categorii, precum si pe restrictiuni speciale pentru dobandirea proprietatii rurale.“

„Acete simple afirmatiuni ale nostre preste putinu au a se traduce in fapte, si atunci d-vostra veti fi cei de antaiu in pozitie de a aprecia daca amu sciutu a corespunde la asteptarile d-vostra, la trebuintele tieriei.“

„Speram, d-lor deputati, ca pana atunci espunerea acésta, simpla dara precisa, a politicei nostre, va fi de natura a linisti spiritele si a domoli ingrijirile. La acésta opera comptam pe concursulu d-vostra, care credem ca nu ne va lipsi nici-oata, ca-ci oper'a ce intreprindem nu este a unei partite, a unei colori politice ore-care, ci a tieriei intregi, alu carei bine toti ilu dorim, ale carei interese toti le aparamu.“

I. C. Brateanu, N. Cretulescu, M. Cogalniceanu, B. Boerescu, Colonelu D. Lecca, A. Stoljanu.

lóse pe unde am trecutu, pentru ca pe acelu „miraculu“ alu naturei, pe acea stanca colosalu, pe langa care Detunat'a nostra e ca si unu purece pe langa elefantu, se afla unu felu de petrisu inaltu de mai multe urme, care se misca sub picioare, ca lav'a, in catu n'ai unu pasiu siguru.

„Aveti grija, Domnule! ca aici e cam reu.“

„Unde?“ intrebai eu, „ca dóra n'am mancatu turta lupului se me ducu p'acolou.“

„Intr'altu locu n'ai pe unde. In anulu acesta s'a cutropit ușoară pe unde amblamu. Ambrai pe ea d'adragulu, ca pe unu plaiu.“

„Omule! sci Dta, ca aici suntemu la o inaltime de siepte mii de urme?“

„Va fi, de fostu. E cam inaltu. D'apoi, asia sunt locurile p'aici, Domnule.“

„Ei! diece pasi si apoi ai scapatu. De aici nu mai avem multu. Acolo puci capr'a de buna sara.“

„Dar' pentru numele lui D-dieu! ce cugeti pe paretele acelu dreptu, inaltu de atatea mii de urme, pote se sbari, altcum nu poti trece.“

„Ba poti, Domnule. E cam reu de fostu. Ca se pasiesci nu poti, ca n'ai locu se stai dreptu langa parete, dar' te intorci eu spatele catra prepasthia, ca se nu ametiesci, cu fati'a si obrazulu lipit de stanca, . . . apoi dai eu pecioarele d'alaturea, cotisiu inainte, si odata esti de ceea parte. Apoi acolo éra e bine.“

„Audi jude! eu pe aici nu pociu trece tocma se vreau. Eu am muere si patru copii. Ce cugeti, pentru D-dieu!“

„Noi inca avem uieri si copii“, dise judele, „si daca am cugetá, ca D-ta nu vei poté trece, nu v'amu sfatui.“

„Ce e dreptu judele ne-a spusu d'acasa, ca d-nlu se va superá pe noi, candu va vedé acestu locu“, dise unu venatori, „daru tocma eu l'amu molcomitu, dicendu-i: pre cumu vedu eu, ca i stau Domnului acestuia ochii in capu, si pre cumu audu, e mare lotru de pusca, apoi e romanu ca si noi. N'ai grija, c'o se tréca!“

„Noi am cugetat se te ducem la o „pusóra“, unde trebuie se-ti vina capr'a.“

„Ce se me facu, imi erá angajata reputatiunea si ambitiunea si se luptá in mine passiunea cu gróza.“

„Treci jude inainte! D-ta, dupa elu! na, dú-mi si pusc'a, se n'am nimicu la mine.“

„Mi-am inbumbatu vestimentele pe corp, am simtitu, ca de voiu chiamá mintea intr'ajutoriu, de siguru n'o se puscu capr'a.“

„Dómne ajuta!“

Am pasit ușoară. Mi-am retinutu sufareala. Ce-am facutu mai de parte, nu sciu, destulu, ca m'am aflat pe ceea-lalta parte, unde am simtitu unu fioru, pan'atunci necunoscutu. Me nepadira sudori reci.

Amu plecatu inainte fara a dice unu cuvantu. Îndepartu nu m'am uitat, ca si candu mi-ar fi fostu rusine de criminal'a mea usiurintia, cu care am intreprinsu unu asemenea „salto mortale.“

„Nu te superá, Domnule! asia reu nu mai este. Dupace vomu sfersi gón'a, catra casa mai avem ușoară.“

„Dar' paretele acesta, ore alu cui e? de nu alu „dracului“, disei resuflandu mai liberu.“

„Sci dical'a venatoriului, Domnule? reflectă judele: Te vei inbetá si vei uitá, adeca nu de beutura, ci de bucuria si placere.“

S'a inceputu gón'a. Cela de antaiu tiapu, unu voinicu falosu, ca totu soiulu seu, vatavulu turmei sale, a trecutu pe la mine. Candu m'a zaritu, a fluerat ușoară, ca o locomotiva — semnalul obiceiuitu, candu se sparia, — a sarit ușoară in laturi, precum felul de animalu nul'u pote imita, a cadiutu, ca pissic'a in pecioare zuraindu petrisiulu de sub pecioarele sale.

Si-a succit ușoară capulu, ca si candu mi-ar fi disu: „poftim, acuma, dupa mine“, apoi a luat'o in susu pe stanca . . . dar' glontiulu l'a ajunsu, l'a trantit la pamentu, er' eu am remasut, precum mi-a disu venatoriului, „inbetat“ de placere. (Va urmá)

Notă circulară adresată reprezentanților României în strainetate.

(Urmare și fine.)

In adeveru, solutiunea cestuii israelite in România nu poate fi asemenata cu emanciparea poporatiunilor asuprile din Orient. Aceste din urma, formate din vechii locuitori ai pamentului, din indigeni, din autochtoni, fusera subjugate de unu cuceritoru strainu, care a procedat că cuceritoru.

Israelitii din România, din contra, sunt straini in tiéra, si n'au venit de cătu de putinu timpu pentru trebuintele comerciului loru, sau mai bine ale traficului loru. Unu micu numru numai se află aici de mai multe generatiuni. Acesteia sunt Evreii Spanioli, veniti din Turcia in Muntenia, in stare de raiale, că si Grecii, Bulgarii, Armenii etc. Acești Israeliti incepuseră se se assimiledie cu poporatiunea romana si nici o greutate nu există pentru că se dobândescă toti egalitatea drepturilor, precum au obtinut-o celelalte poporatiuni de origine straină; de aceea Constitutiunea dela 1848 in Muntenia le-o si acorda fara restrictiune, si numai in urmă schimbările impuse tieri prin invasiunea straină aceste drepturi le fura radicate.

In 1866, cestuiua fu pusa din nou; dara atunci unirea Principatelor era facuta si Moldova se află intr'o poziune cu totulu diferita de aceea a Romaniei. O mare emigratiune de Israeliti disi Polonesi, venindu din Russia si din Galicia, contropise pamentul seu. Investiti cu passe-porte care nu erau valabile de cătu pentru esirea loru din tiéra de origine, acești Israeliti aflau frunzariile inchise pentru reintorcere si Moldova deveni astfel negrescut locul de scurgere alu poporatiunei flotante si sarace a marilor state vecine. Acești Israeliti traiau in tiéra in starea de supusi straini si, multumita jurisdictiunei consulare, odinioara in vigore la noi, ei aveau tōte folosele protectiunii straină, fara a indură nici un'a din sarcinile la care aru fi fostu obligati in statele ai caroru supusi ei se declarau. Dupa unirea Principatelor, aceasta massa de Israeliti de noua provenientia, sustinuti prin actiunea Aliantiei Israelite Universale, eseritara o mare influentia asupra coreligionarilor loru din Valachia. Operă assimilatiunii, care era fōrte inaintata la acestia din urma, fu in curendu intreupta si unu mare numru din ei se raliara spiritualui si tendintielor Evreilor straini din Moldova. In curendu, nu se vediu alta deosebire intre acestia si cei de anteu de cătu aceia a limbei, unii vorbindu spaniolesce si ceilalti unu dialectu amestecatu cu nemtiesce.

In restimpulu acesta, Statul Român, ocupat cu transformarea sa politica, interna si externa, lasase la o parte cestuiile ce pareau in acea epoca că sunt secundare, si legile privitor la straini nu contineau nici o dispositiune, care ar fi potutu se ii impedece de a se organiza si de a se constituia astfel in cătu se formedie adeverate state in statu. Folosindu-se de aceasta situatiune Israeliti, cari gasisera la noi o deplina si intréga tolerantia religioasa si o completa libertate de actiune, sciura se se constitue in comunitate distincta, avendu o autonomia aproape absoluta, nu numai din punctele de vedere religiosu, ci inca si din punctul de vedere administrativu si finantiaru; ei gasira chiaru unu midilocu, prin concursulu Aliantiei Israelite, că se se unescă intr'o poternica asociatiune politica, avendu agentii sei in tota tiéra si primindu impulsu si directiunea unui centru stabilitu afara din România.

Mai tardiu, candu jurisdictiunea consulara inceta cu totulu la noi, unu numru mai multu sau mai putinu mare din membrii acestei asociatiuni gasi, in adeveru, că este de interesulu seu de a nu se mai folosi de protectiunea straină; dara printre acesti din urma multi isi schimbara adesea tactică, dupa interesele momentului, si se declarara candu supusi romani, candu straini.

Tragerile la sorti pentru armata fura mai alesu ocasiunea acestor transformatiuni subite si successive. Astfelu, cea mai mare parte din Evrei au remas straini in midilocul natiunii, nu numai prin religiunea loru, ci prin limba, prin costumu, moravuri si aspiratiuni, intr'unu cuventu prin totu ce constitue caracterul distinctiv alu unui omu in societate.

Astfelu fiindu, este lesne de intielesu, că cestuia evreescă, astfelu pusa, a trebuitu se arunce nelinistea in spirite. Tiéra se intréba cu neastemperu, care este tientă stipulatiunilor tractatului de Berlin relative la aceasta cestuia. Poterile voitau se faca numai a dispare escluderea religioasa a art. 7 din Constitutiune, sau tindu ele a impune Romaniei

solutiuni absolutu contrarii dreptului publicu alu tutoru statelor europene, si de natura a pune in primejdia tōte interesele nōstre economice, sociale si nationale?

Nelinistea este cu atătu mai mare cu cătu se simte destulu, că asemenei solutiuni nu aru potē fi suportate chiaru de societati cu multu mai poternicu constituute, solidu si de multu timpu intr'unindu tōte conditiunile dorite pentru a potē resiste unei invaziuni de elemente absolutu straine restului nationii.

Intr'o situatiune că a nōstra, chiaru cestuia drepturilor civile de acordat strainilor devine peste fire de grea.

Daca in adeveru nu este nici unu inconveniunt de temutu candu este vorb'a de unu óre care numeru de straini, care trece dela o stare la o alta pentru afaceri de comerciu sau industriale, este cu totulu altfelu candu este vorb'a de o adeverata invaziune straină, care se radica pâna la sute de mii de individi. Ceea ce probédia intr'unu modu stralucită că acea temere singura ne preocupa, este că, inaintea esistentiei acestui pericolu, România a acordat la densa strainilor drepturi si folose multu mai insemnate de cătu in alte state si că a facutu acesta din propri'a sa initiativa, fara nici o pressiune esteriora. Dara, in fati'a acestorui masse de emigranti, instinctul seu de conservare i dictă o purtare mai circumspecta. Era vorb'a, in adeveru, de o poporatiune numerosa, eterogena supt tōte privintiele, patrundi in tiéra in masse mari si representandu, in Moldova, aprope a patr'a parte din poporatiunea totala; nu erau nici Englesi, nici Francesi, nici Italiani, nici Germani, erau nesce ómeni fara patria determinata, fara alta nationalitate de cătu calitatea loru de Israeliti, si bucurandu-se, dupa inprejurari, de protectiunea cutarei sau cutarei alte poteri straine. Erau nesce ómeni cari cauta midilócele loru de esistentia, nu in munca care contribuie la desvoltarea productiunii si a bogatiei unei tieri, ci in traficul si in usura care o ruină. Prin aceste midilóce, si supt ocratismul chiaru a legilorloru nōstre, Israelitii sau facutu domni preste o insemnata parte a capitalurilor tierii si le-au pus in ipotece asupra unor inmobile. In Moldova mai cu osebire, o mare parte a proprietati rurale se află angajata in manile loru. Daca, prim urmare, s'ar intinde asupra tutoru strainilor, fara deosebire, dreptul de-a cumpără bunuri rurale, dreptul ce fusese acordat in 1864 cu nesce restrictiuni care linisteau interesele nationale, in curendu proprietatea rurala a Moldovei ar trece intréga in manile Evreilor.

Aici sta, domnule agentu, punctul celu mai delicatu alu cestuii si caus'a principala a ingrijirii si a agitatiuni care domnesce in tiéra. Proprietatea rurala jóca, in adeveru, rolulu de capetenia in organisarea politica a tierii, mai alesu in constituirea colegiului electoral, care numescu Senatul si care concurredia asemenea la formarea Camerei deputatilor. Daca aceasta proprietate ar trece in manile strainilor, colegiele electorale, dejă putinu numerosa, ar fi desorganizate, anulate, si recrutarea Senatului mai alesu ar deveni fōrte anevoiosa.

Daca acesti straini, inainte de-a se assimila cu natiunea romana, aru dobandi asemenea drepturile politice, primindu directiunea loru din afara, in curendu s'ar vedé producendu-se in România unu felu de dualismu de tendintie, care ar fi fatalu nationalitatii nōstre.

Éta, domnule ..., greutatile in fati'a caroru se află tiéra si alu caroru efectu va fi de-a sili pe Camere de-a caută, de-o data cu suprimarea art. 7 din Constitutiune, mesurile care trebuescu se puna societatea si nationalitatea romana la adaptu de pericolele pe care vi-le semnalau. In nesce inprejurari de o asemenea gravitate nu e de locu lucru de mirare că se se produca opinioniile cele mai esagerate, că-ci ingrijirea si temerea facu adesea locu unor astfelu de rezultate. Spre a domoli spiritele, spre a inlatură temerile, trebuescu multe precautii si o procedura fōrte crutatoare, trebue a sci se inpacam respectulu datorită principiilor cu garantiile reclamate de interesulu conservarii nationale.

Pentru ajungerea acestui scopu, intr'unu modu pe cătu cu potintia mai largu, gubernulu princiaru isi da tōte silintele si spera, că Poterile ilu voru ajută pe acesta cale, inlaturandu ori-ce pretensiune de unu caracteru absolutu ce ar mai potē veni de afara.

Bine-voiti a Ve inspiră de aceste idei si de a le exprimă in tōte conversatiunile pe care le aveti. Daca vi se va cere comunicarea acestui actu, suntem autorisatu a o face.

Primiti, domnule ..., incredintarea inaltei mele consideratiuni." (S) I. Campineanu.

Corespondentie particulară ale „Observatoriului”.

— Clusiu in 26 Iuliu st. n. (Dela cursu supletoricu pentru invetiarea limbii magiare din Clusiu. — E faptu necontestabilu cumcă noi invetiatorii confessionali conchiemati la cursulu supletoricu in Clusiu progressam intru invetiarea limbii magiare de statu. Éta aici unu argumentu, care nu credu că s'ar potē restornă.

Am cetitu adeca in multe legi si ordinatiuni din patria nōstra, cuventul magiaru „lehetségig” — si de-si vedui din lexiconu, că sensulu gramatical alu acestui cuventu e „dupa potintia”, totusi nu mi-am potutu esplică ce sensu logicu potē avea acelu cuventu in legi, cari prescriu ceva positivu, ceva apodicticu si in ordinatiuni, cari demanda ceva categoricu? — pentru că nu'mi potu esplică cum ar fi de a se respectă „dupa potintia” un'a lege; cum ar fi de a se inplini „dupa potintia” cutare ordinu? Acuma inse am invetiatu ce insemnă cuventul acela: si anume éta cum: Organele subalterne politice, cari ne detersa drumulu catra Clusiu ne assigurara, că pe langa diurne de 80 cr. pentru traiu vomu fi provediti si cu cvartire gratuite si asia de ni-se pareau sum'a de 80 cr. cam adecvata pretiului de presentu a unei dile de cosa; totusi sperāmu că celu putinu nu vomu peri de fōme subt durat'a cursului.

Sosindu inse aici, ne desamagiram in modu teribil! Impregiurarea că nice că ne-a intrebaturu cineva: de unde amu acoperit u spesele de calatoria? ni-o am mai potutu esplică cu aceea că domnii respectivi voru fi fostu de parere, că nesce bieti ómeni seraci că noi, dedati cu tōte necesurile usioru potu face 100—150 de kilometri si pe josu. Dara nu pricepuram cum de nu'sa facutu in marea cetate a Clusului despre incartirarea nōstra cătu de simpla, nice cea mai mica ingrigire? — Alergaramu de repetitive ori la organele competente, cari totudeatatea ori ne promisera, că mane-poimane se voru face ingrijirile necessare, făra inse că „mane-poimane” acela se fi sposit in tempu de trei septembani. In septeman'a a patr'a primiram in fine urmatorea deslucire: E adeveratu, că in ordinatiunea ministeriala se vorbesce de cvartire libere*, dara e acolo si cuventul „lehetségig”, care insemnă: bine că v'am apucat aici, apoi cvartirul e tréb'a vóstra!

„Lehetségig” insemnă dara in limb'a statului că: vomu promite in legile nōstre nationalitatilor ceriulu — si pamentulu, că se inbatamu lumea cu apa rece, că se crēdă Europa intréga că suntem liberali si marinimosi — — dara vomu véri pretotindenea cuventul „lehetségig”; apoi candu va veni la inplinirea promisiunii vomu face gura asupra obraznicie de a pretinde că se inplinu ceea ce amu promis pe dupa culisse.

Ei bine! Noi ne-amu decisu a cere de asta data o interpretare autentica asupra cuventului „lehetségig” dela d-lu ministru insusi si i-am asternutu prin inspectorele regiu de invetiamentu urmatorea rogar:

„Legea despre introducerea limbii magiare de studiu obligatu in scólele confessionale populare primindu sanctionarea Maiestatei Sale cesare si apostolice-regesci a devenit obligatore pentru fiasce-care cive de statu. Cumcă aceasta lege va fi apasatore in mare mesura, mai alesu pentru noi invetiatorii confessionali aplicati de presente si cumcă esecutarea aceleia coprind o impossibilitate evidentă in sine: aceasta a descoperit-o in numele nostru si pe bas'a rogariloru nōstre, capii nostri bisericesci si consistorele nōstre cu sinceritatea ce escurge naturalmente din cea mai curata si santa fidelitate omagiale Maiestatei Sale cesarie si apostolice-regesci preagratisului nostru rege. Dara a epus'o aceasta susu si tare la audiulu patriei si alu intregei Europe, cu ocasiunea aducerei legei din cestuia si acei deputati de nationalitate romana, cari reprezentădă in corporatiunea legislativa partea a dincolo de dealulu craiului a tierii.“

„Că-ci intru adeveru e gigantica problemă pentru noi aceea, că noi individi inaintati in etate, cari avemu de a ne lupta cu greutati familiare si cu seraci'a, se invetiamu in terminu de patru ani si in mesur'a prescrita de lege o limbă deosebita

*) „A tanfolyam kezdeti veszi jövö juliust ho 1-en és tart augustus hó 25-éig, és az abban részt venni kivánó tanítók mindenike lehetségig ingyen szállásban és 80 cr. napidij kedvezményében fog részesítetni.“

cu totulu, atâtă in radecin'a cătu si in form'a ei, de limb'a nostra nationala."

Fatia de acestea e acea dispositiune a inaltului regim cu se se infinitie cursuri supletorice pentru invetiararea limbei magiare o necessitate ce urmărește de sine din inteleptiunea de statu; er' acea ordinatiune a domnului ministru de culte si instructiune publica de sub N-rulu 13,620—1879 că pentru a face posibila participarea la acestea cursuri supletorice se se dea ajutoriu materialu din midilöele inaltului erariu — arata dorint'a de a realisa si in patri'a nostra principiele filantropice ale evului nostru. E adeca una consecintia naturală că atunci, candu statulu, care voesc a-si inplini nobil'a sa missiune civilisatorie, pretinde dela civii sei sacrificie estraordinare: gubernul statului se intindia asemenea ajutorire estraordinaria acelor civi, cari plecandusi capulu inaintea legei sunt gata a inplini ordinele inaltului gubernu referitor la executarea acelei legi."

Cumă noi docentii poporali confessionali de nationalitate romana din Transilvania amu corespunzut recerintei coprinse in ordinatiunea mai susu amintita a inaltului gubernu — ceea ce ati binevoit u a constată si d-vosra in cuventarea de deschidere*) adressata noue, candu a-ti disu că: "noi la primulu cuventu alu unui organu alu poterei esecutive, a ministrului regiu magiaru de culte si instructiune publica, amu grabitu a ne adună aici" — aceasta e urmarea naturala a supunerei fatia de legi si a lealitatii fatia de gubernulu statului, cari insusiri sunt innascute caracterului nationalitatiei nostre; dara e totu-odata si espressiunea acelei sperantie a nostre, că inaltulu gubernu alu statului nu se va ingriji mai putinu parintesce de noi, cari ne luptam intre impregiurari grele si cu mare abnegatiune de sine pentru cultur'a generale, de cătu de acei frati ai nostri, cari se conchiamă la exercitari in arme."

"Asia e, tocmai subt tempulu celor mai urgente lucruri ale campului si cu tōte că general'a seracia de bani si pretiurile scadiute ale productelor apasa patri'a intréga — noi totusi ne amu parasitu vatrele si pruncii lasandule crucerii nostri cei din urma spre sustinerea loru subt tempulu absentarei nostre. Decisi a ne pleca capulu fatia de legea positiva, grabiramu incóce cu sperant'a aceea cumă se va inplini promissiunea coprinsa in susu-citatulu inaltu ordinu ministerialu si repetita cu ocasiunea conchiemarei nostre si de organele politice mai inferioare, că adeca: esistent'a nostra de aici ni se va face posibila prin inpartasirea de cvartiru liberu, diurne pentru alimentare si rebonificarea speselor de calatoria."

"Dára dorerosulu faptu, că pentru incartirarea nostra nu s'a facutu nici cea mai moderata dispositiune nu numai că e deprimatoriu si desguratoriu, ci aduce cu sine absolut'a impossibilitate de a ne mai petrece dilele pe aici; fiindu o urmare si mai trista a acestieia, aceea că ne vedem necessitat a invetiá, scrie si dormi parte pe campuri, parte pe strade, si in casulu celu mai bunu pe subt sioprón economic. Căci de a acoperi in Clusiu din diurnele de 80 cr. si spesele de cvartiru si viptulu — e lucru impossibilu."

"Pe bas'a acestor'a, si manecandu din ide'a esprimata de d-vosra in cuvantarea de deschidere cumă „de órece Esc. sa d-nu ministru ne intinde din motulu propriu ocasiune spre invetiararea unicatiei nationali si sustinerea ideei de statu a regatului — noi se ne addressam cu incredere catra Esseleti'a sa." Ve rogamu cu cea mai respectuosa stima, se binevoiti pre langa aratarea circumstariilor dorerosse de mai susu, referitor la incartirarea nostra, a aserne Escel. Sale d-lui ministru de culte si instructiune publica aceea a nostra preumilita rogare că:

"Se se indure a ordoná facerea óre-caroru dispositiuni pentru incartirarea nostra, fiindu impossibilu a petrece subt ceriulu liberu intregu timpulu cursului supletoricu."

Suntemu etc. etc.

(Urmăria 178 de subscrieri.)

Nu credem că si la locurile cele mai inalte insenmedie „lehetség-ulu“: de a trage atia dulce prin gur'a credulilor — ?! Vederemo!

Pachomie Murgu-Brusturelu.

Sciri diverse.

(Amanare.) Din parte competenta primu insemintarea, că din cause speciale si mai

Vedi nrulu 53 alu „Observatoriului.“

alesu elementare, consacrarea monumentului nemuritoriului Simeonu Barnutiu proiectata a se face in anulu acesta la Siomcut'a-mare s'a amanatu pentru anulu viitoru.

— (Himen.) In 26 Iuliu a. c. d. Dr. in medicina Ioanu Hosanu si-au serbatu cununi'a sa in biseric'a gr.-or. din Vien'a cu amabil'a d-siora Josefin'a Theiss, fic'a d. architectu si mare proprietaru Philipp Theiss din Vien'a.

D. dr. Hosanu s'a stabilitu cu domiciliulu seu in Vien'a, unde ordineadu in locuint'a sa IV Goldeg-Gasse Nr. 9. Felicitam u din anima si dorim succesa completu sympatheticului nostru confrate!

— (Balu.) In localitatea scaldeloru din Monés'a se va dā in 3 Augustu a. c. unu balu in favorulu edificandei biseric'e gr.-or. din acea localitate. Pretiulu intrarei 1 fl. v. a. de persoña.

— (Apostolulu Margaritu). O telegrama din Janina ne anuntia, că infatigabilu apostolu alu romanismului in Macedoni'a, d. Apostolu Margaritu a fostu arrestat de auctoritatile locale otomane, sub cuventu că face propaganda printre romanii pindici.

S'a gasit u la densulu spune telegram'a carti si acte compromisitare. Auctoritatile turce credu, că au a face cu unu agentu romanescu.

Dă, autoritatile turcesci au a face cu unu romanu care se silesce de ani intregi a ajunge scopulu celu mai santu pe care vr'unu iubitoru de tiéra la urmarit u vr'odata, acela de a face pe compatriotii sei a nu isi uită limb'a stramosiesca, singur'a mostenire ce mai au si care mai poté a le areta nobil'a origine.

Intrigile grecilor din Macedoni'a au fostu de asta data mai poternice de cătu virtutea lui Apostolu Margaritu. Infocati sei inamici au potutu convinge din nou pe naivii functionari ai Sublimei Porti si a'i face se creda că Apostolu Margaritu este pote unu periculosu socialistu-nihilistu ale carui acte voru aduce asupra Turciei unu caru de nefericiri.

Asteptam u nerabdare a vedea care va fi conduit'a gubernului romanu in aceasta afacere, cum densulu va procede in apararea d-lui Apostolu Margaritu si ce felu de mesuri se voru luă in fine pentru a se asigură pacnic'a vietia a invetiarilor romani din Macedoni'a, taiandu-se odata pentru totudeuna Grecilor de acolo poft'a de a se mai considera a totu-poternici si a face acte că acestea, reprobate de Domnedieu si de ómeni.

"Binele publicu."

— (D. Catulescu arrestat). Bravulu nostru conationalu Catulescu, domiciliat de multu timpu in Milano, e privatu de libertate, e pusu in arest.

Si pentru ce?

— Pentru că aparandu onórea numelui romanu, pe care unu comite rusu se incerca a o patá elu „n'a esitatu a face ceea ce in generalu nu se face, de cătu atunci candu e pusa in jocu onórea personala.

Toti romanii cunoscu duelulu dintre d. Catulescu si acelu comite rusu; noi l'am anuntatu.

Ce face gubernulu romanu pentru acestu conationalu, intréba unu diariu italianu: „L'Unione"

Elu isi va face datori'a, suntemu siguri; pana atunci se o facem noi, că cetatieni; se deschidem u liste de subsciere, pentru acela, care au aparatu o cauza atatu de frumosă.

N'ar fi generosu că tiér'a se uite pe acela, care si-a „sacrificat u libertatea“ pentru onórea ei.

Noi vomu publică, numele acelora, cari voru responde apelului nostru. „Romani'a libera."

— (Nihilismulu). Pentru a probá disciplin'a, organisatiunea partidei revolutionare in Russi'a, precum si dispositi'a loru pentru ori ce sacrificiu, naramu urmatu-riul faptu descrisus intr'o corespondentia din Chiew:

Societatiei revolutionare secrete din Chiew aparținea intre altele si o feta de 18 ani de o frumsetia rara, anume Idalia Poltheim.

Comitetulu revolutionar din Chiew, ordona intr'o di acestui colegu femininu, că se devina amant'a unui mare proprietariu din gubernamentulu Curse, in etate de 80 ani, cu scopu de a'lui otravi indata ce va castigá increderea lui si a procurá ast-feliu tota averea lui comitetului pentru scopuri revolutionare.

Fét'a a realizat u intr'unu modu conscientiosu ordinulu comitetului, si crim'a ei a remasu nedescoperita multu timpu.

Totu aceiasi Idalia a fostu mai tardiu insarcinata de a deveni amant'a unui óre-care Larinoff, cu conditiune insa că va intrá si densulu in societatea revolutionara, obligandu-se de a o sustiené cu bani.

Idalia a realizat u si acesta missiune.

In fine intr'o di comitetulu i-a ordonat u se se introduce intr'o nöpte in inchisore, pentru a ameti cu felurite promisiuni si prin orice midilou pe soldatii ce padiu pe arestanti, si ai tineea de vorba, pana candu se va potea inlesni fug'a unui nihilistu arrestat.

Dupa ce numit'a feta nu s'a datu inapoi nici fatia cu acesta insarcinare, pe care a indeplinit'o cu mare strictetia, ea a fostu proclamata intr'o siedintia publica a comitetului de „Joana de Arc“ russa, si că santa martira pertru caus'a libertatii in lupta contra despotismului.

Nenorocita fu inse tradata si justitia a condamnat o la munc'a silnica pe tota vieti a in ocnele dela Siberia.

Pretiurile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la	1 Augustu in Sibiu:
Grâu, dupa cualitati	1 hectolitr fl. 6.20—7.—
Grâu, amestecat	1 " " 5.30—5.90
Secara	1 " " 3.—3.40
Papusoioi	1 " " 3.40—3.80
Ordiu	1 " " 3.10
Ovesi	1 " " 2.—2.40
Cartofi	1 " " 1.25—1.55
Mazare	1 " " 6.—6.50
Linte	1 " " 9.—9.50
Fasole	1 " " 5.—5.50
Lardu (slanina)	50 Kilogram. " 30.—35.—
Untura (unsore topita)	50 " 28.—
Carne de vita	1 " " 40—42
Oua 10 de	1 " " 20.—

Cursulu monetelor in val. austr.

Vien'a, 31 Iuliu.

Galbinii imperat. de auru	fl. 5.46 cr.
Moneta de 20 franci	9.22 "
Imperialu rusescu	9.35 "
Moneta germana de 100 marce	56.80 "
Sovereign engles	12.— "
Lira turcesca	10.58 "
Monete austr. de argintu 100 fl.	— " —

Cursuri de Bacuresci in Lei noi (franci).

30 Iuliu.

Obligatiuni rurale din 1864 cu 10%	1. 101.8/4 b.
Imprumutul Oppenheim din 1866 cu 8%	103.— "
Obligatiuni de imprumutu dominiale din 1871 cu 8%	102.1/4 "
Credita fonciariu (hipot.) rurala cu 7%	95.— "
Credita fonciariu urbanu (alu capitalei cu 7%)	91.1/2 "
Imprumutul municipal nou (alu capit.) din 1873 cu 8%	100.— "
Fondulu de pensiuni (per 300 l. a.) cu 10%	184.— "
Actiunile caliloru fer. rom. din 1868 cu 5%	33.— "
Actiunile caliloru fer., prioritati din 1868 cu 6%	94.90 "

„ALBINA“

Institutu de creditu si de economii in Sibiu.

Acórda inprumuturi cu interese scadiute pe langa amanetare de chartii de valore unguresci, austriace si de Romani'a; pe langa amanetare de auru si argintu cum si de scrisuri fonciari (Pfandbriefe) ale institutelor ipotecare;

escomptéza chartii de valore si cuponi espirati sau cari espira celu multu dupa 6 luni; primește afaceri de incassari, comisii pentru cumperare si vendiare de chartii de statu si de alte efecte, cum si alte comisii de banca pre langa copericere.

Sibiu, 21 Iuliu 1869.

Directiunea.

Epilepsi'a

(ból'a rea, nevoi'a) o cureadu prim corespondentia in scrisu mediculu specialistu Dr. Killisch, Dresda (Neustadt). Esperientia mare, de órece au tractat u preste 11,000 casuri. (84) 1—45

Carti mai noua.

Aricescu C. D., Istori'a revolutiunii romane dela 1821. Cu portretulu lui Tudor Vladimirescu si cu 2 facsimile . . . . . br. 2.—

— Acte justificative la istori'a revolutiunii romane dela 1821 . . . . . 1.50

Densusianu Ar., Negriadi'a. Epopeia nationala. Partea antaia in siese canturi . . . . . 2.—

Hauf W., Othello, Novela tradusa din limb'a germana . . . . . —45

Tiparituri.

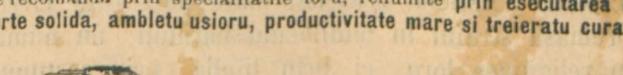
Conspectu despre schimbarile obvenite in evidenti'a celor de sub tutoria sau curatela, contiulu Preliminariu budgetariu pentru comune, căte 2 côle, exemplariulu . . . . . —10

Se afla de vendiare la

W. Krafft in Sibiu.

UMRATH & COMP. in PRAG'A,

fabricanti de machine agricole (69) 15—20 se recomanda prin specialitatile loru, renomite prin executarea loru forte solida, ambletu usioru, productivitate mare si treieratu curatul a.

Maschinelor loru de treieratu